

 21^a
Mostra Internacional
Films de Dones
Barcelona
2013

Sobre la Yoyes i dedicat a ella i a totes les dones que han trencat alguna cosa per conquerir la seva llibertat i ho han pagat amb la vida

Hi ha algú que pugui abordar la complexitat de la qüestió basca si no és basc o d' un país amb una problemàtica equivalent? I la qüestió d' ETA? I si concloem que no, com va fer-s' ho Pontecorvo per ficar-se tan endins de l' ànima algeriana i justificar el terrorisme sense escarafalls a *La battaglia di Algeri* ("La batalla d' Alger")? D' ETA n' han parlat cinematogràficament els bascos: Uribe, Medem... però què passa quan s' hi posa una dona? Doncs passa el que passa a *Yoyes*, des dels ulls d' Helena Taberna. Una pel·lícula centrada en el territori emocional de la protagonista en què apareixen ETA, la premsa i els GAL només com a soroll de fons dels seus personatges, en paraules de la mateixa directora perquè volia que fos així, i no només per esquivar la repressió, ja que una pel·lícula política no es podria fer perquè seria una apologia del terrorisme simplement per posar en dubte, per sotmetre a debat si és just o no aquest combat, encara que el resultat fos dir "és completament injust". Això, que és un valor indiscutible de la pel·lícula, si més no per entendre les raons humanes del terrorisme, de qualsevol terrorisme →qui no les entén no podrà ni tan sols combatre' l→, és la força i la feblesa a *Yoyes*, perquè per entendre el personatge en la seva grandesa deixem de veure la dona forta que acaba dirigint una organització armada, absolutament masculina i deductivament masculista, i com es fa amb el poder. Quin sentit més poderós tindria llavors el seu *prou* quan decideix que ja ha complert la seva part i que ara vol deixar-ho per fruir amb tota la seva intensitat del plaer de ser mare! Però oblida les perversitats enormes de l' abús de poder de qualsevol estructura humana que considera que té la veritat absoluta i que, quan a més a més és armada, no només esdevé unívoca, manipuladora i prepotent, sinó que mata amb consignes com ara "a ETA s' hi entra, però no se' n surt".

Amb l' assassinat de la malaguanyada Yoyes moltes, molts vam girar l' esquena a les maneres basques d' enfrontar-se als seus legítims drets nacionals que, en la dictadura, havíem admirat i que han acabat amb un Euskadi partit en dos. Maneres afortunadament oposades a les nostres, que són pacífiques, crítiques, no excloents de res ni de ningú i, sobretot, ara ja als ulls del món, radicalment democràtiques. I que Déu ens les conservi, que diria la meva mare.

Isona Passola

Accedeixes a tota la programació a www.mostrafilmsdones.cat